

ANTIKORUPCINĖ ANALIZĖ IR VERTINIMAS
dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės ir rizikos veiksnių identifikavimo
Panevėžio r. muzikos mokykloje

Laikotarpis: 2026 m. balandžio 7 d. – 2026 m. balandžio 20 d.
Atsakingas asmuo: Mokytoja metodininkė Diana Venckienė

1. Teisinis pagrindas

Antikorupcinė analizė ir vertinimas atlikti vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (2002 m. gegužės 28 d. įstatymas Nr. IX-904) ir jo pakeitimais, taip pat Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus skaidrumo, atsakomybės ir etikos principais.

Analizė taip pat atlikta remiantis Panevėžio r. muzikos mokyklos vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų elgesio normas, skaidrumo principų laikymąsi ir korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą. Analizė atlikta remiantis Panevėžio r. muzikos mokyklos direktoriaus 2025 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. V-41 patvirtintu Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašu, kuris reglamentuoja viešųjų pirkimų planavimo, vykdymo, kontrolės, atsakomybės ir rizikų valdymo procedūras.

Korupcijos prevencija švietimo įstaigose yra svarbi siekiant užtikrinti skaidrą ir sąžiningą institucijos veiklos organizavimą, didinti darbuotojų sąmoningumą bei formuoti nepakantumą galimoms korupcijos apraiškoms.

2. Tyrimo objektas

Tyrimo objektas – muzikos mokyklos veiklos sričių, susijusių su korupcijos pasireiškimo rizika, analizė ir darbuotojų veiklos vertinimas skaidrumo, atsakomybės bei teisės aktų laikymosi aspektu.

Vertinimo metu analizuojama:

- viešųjų pirkimų (instrumentų ir paslaugų įsigijimo) organizavimo skaidrumas ir procedūrų laikymasis;
- darbuotojų priėmimo ir darbo krūvio paskirstymo objektyvumas bei pagrįstumas.

Taip pat vertinama, ar mokyklos darbuotojai:

- laikosi nustatytų teisės aktų ir vidaus tvarkų;
- geba atpažinti interesų konfliktus ir tinkamai juos valdyti;
- netoleruoja neskaidrių sprendimų ar galimų korupcijos apraiškų;
- žino pranešimo apie galimus pažeidimus tvarką ir ja naudojasi.

3. Rizikos sritys ir identifikuoti veiksniai

3.1. Rizikos sritis Nr. 1: Viešieji pirkimai

Srities apibūdinimas ir kontekstas

Viešieji pirkimai – tai viena jautriausių korupcijos rizikos sričių bet kurioje biudžetinėje įstaigoje. Šios rizikos grupės apima visus procesus, susijusius su muzikos instrumentų, mokymo priemonių, remonto darbų ir įvairių paslaugų įsigijimu mokyklos lėšomis. Muzikos mokykloms būdingas specifinis rizikos veiksnys: instrumentai yra ypač brangūs ir labai specializuoti, o jų kainos bei kokybės kriterijai dažnai nėra lengvai patikrinami neturint specialių žinių.

Remiantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, visi pirkimai, viršijantys nustatytas ribines vertes, privalo būti vykdomi skaidriai ir dokumentuoti, taikant konkurso principą. Tačiau net ir formaliai laikantis procedūrų, praktikoje gali kilti situacijų, kuriose faktinis sprendimo priėmimas yra neskaidrus.

3.1.1. Interesų konfliktai

Interesų konfliktas viešųjų pirkimų srityje pasireiškia tada, kai pirkimų komisijos narys arba sprendimą priimančias asmuo turi asmeninių, turtinių ar kitokių ryšių su potencialiu tiekėju. Muzikos mokyklos aplinkoje tai gali reikšti šiais pavidalais:

- Pirkimų komisijos narys turi artimus ryšius su muzikos instrumentų pardavėjais ar paslaugų teikėjais.
- Technines specifikacijas rengia asmuo, kuris pats konsultuoja ar dirba su konkrečiu tiekėju.
- Komisijos nariai neteikia interesų konfliktų deklaracijų arba jas pateikia formaliai,

neįvardijant realių ryšių.

Svarbu pabrėžti, kad interesų konfliktas savaime nėra korupcija – tačiau jis sudaro palankias sąlygas jai pasireikšti, jeigu nėra tinkamai valdomas ir dokumentuojamas.

3.1.2. Pirkimų skaidrinimas

Pirkimų skaidrinimas – tai praktika, kai vienas didesnis pirkimas dirbtinai skaidomas į kelis mažesnius, siekiant išvengti privalomos konkurso procedūros. Tokia praktika yra tiesioginis Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimas ir gali lemti administracinę arba baudžiamąją atsakomybę.

3.1.3. Nepakankamai dokumentuoti sprendimai

Net ir formaliai vykdant viešuosius pirkimus, gali kilti rizika dėl sprendimų dokumentavimo trūkumų: pasiūlymų vertinimo protokoluose nenurodomi konkretūs vertinimo kriterijai ar balai, komisijos posėdžio protokolai yra lakoniški ir neatspindi realių svarstymų, arba nukrypimų nuo procedūros pagrindimas yra nepakankamai detalus.

3.2. Rizikos sritis Nr. 2: Darbuotojų priėmimas ir darbo krūvio paskirstymas

Darbuotojų priėmimo ir darbo krūvio paskirstymo sritis yra jautri dėl galimo subjektyvumo bei nepotizmo rizikos. Nors mokykloje yra patvirtinti pareigybių aprašai ir atrankos procedūros, egzistuoja rizika, kad sprendimai gali būti grindžiami asmeniniais ryšiais, o ne objektyviais kriterijais.

- Darbo krūvio paskirstymas atskiroms pedagogų grupėms gali būti nepakankamai skaidrus ir nepagrįstas aiškiais bei viešais kriterijais.
- Darbo skelbimų formulavimas gali būti pritaikytas konkrečiam asmeniui atrinkti.
- Atrankos komisijų sudėtis gali sudaryti sąlygas interesų konfliktams.
- Neformali darbo krūvio korekcija nefiksuojant pokyčių dokumentuose.

3.3. Rizikos sričių apžvalginė lentelė

Rizikos sritis	Galimi pavojai	Prevencijos priemonės
Viešieji pirkimai (instrumentai, paslaugos)	Neskaidrūs tiekėjų pasirinkimai, finansinė nauda sau ar susijusiems asmenims, nepagrįstai didelės kainos, interesų konfliktai	Viešųjų pirkimų įstatymo laikymasis, pirkimų komisijų sudarymas, sprendimų protokolavimas, interesų konfliktų deklaravimas, pirkimų viešinimas
Darbuotojų priėmimas ir darbo krūvio paskirstymas	Neobjektyvus darbuotojų atrankos procesas, nepotizmas, nepagrįstas darbo krūvių ar pamokų paskirstymas, privilegijų suteikimas	Skaidri darbuotojų atranka (konkursai), aiškūs darbo krūvio paskirstymo kriterijai, sprendimų dokumentavimas, pareigybių aprašų viešumas

4. Tyrimo metodai

Atliekant antikorupcinę analizę muzikos mokykloje buvo taikyti šie tyrimo metodai:

4.1. Dokumentų analizė

Analizuoti mokyklos vidaus teisės aktai ir dokumentai:

- Panevėžio r. muzikos mokyklos vidaus kontrolės politika, patvirtinta Panevėžio r. muzikos mokyklos direktoriaus 2023 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. V-49.
- Muzikos mokyklos finansų kontrolės taisyklės, patvirtintos Panevėžio r. muzikos mokyklos direktoriaus 2019 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-94.
- Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Panevėžio r. muzikos mokyklos direktorės 2025 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. V-41.
- Panevėžio r. muzikos mokyklos darbo tvarkos taisyklės, patvirtintos mokyklos direktoriaus 2025 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. V-23.

- Panevėžio r. muzikos mokyklos darbuotojų darbo apmokėjimo sistema, patvirtinta mokyklos direktoriaus 2026 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-18.

Vertinta, ar juose pakankamai aiškiai apibrėžtos procedūros, atsakomybės ir kontrolės mechanizmai.

4.2. Veiklos procesų analizė

Nagrinėti pagrindiniai mokyklos veiklos procesai, susiję su viešaisiais pirkimais, darbuotojų priėmimu ir darbo krūvio paskirstymu. Vertinta, kuriose proceso stadijose gali atsirasti korupcijos rizika.

4.3. Diskusijos ir konsultacijos su darbuotojais

Organizuoti pokalbiai su mokyklos darbuotojais, aptariant galimas rizikos situacijas, praktines problemas ir prevencijos galimybes, jų požiūrį į skaidrumą, korupcijos prevenciją, interesų konfliktų valdymą bei praktikoje pasitaikančias rizikas.

4.4. Rizikos vertinimas

Identifikuotos pagrindinės korupcijos rizikos sritys ir įvertinta jų pasireiškimo tikimybė bei galimas poveikis mokyklos veiklai.

5. Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas (2026 m.)

2026 m. atlikta Panevėžio r. muzikos mokyklos veiklos sričių analizė, grindžiama Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo nuostatomis bei vidaus dokumentų vertinimu, rodo, kad mokyklos veiklos srityse korupcijos pasireiškimo tikimybė yra žema. Vertinimas atliktas atsižvelgiant į dvi pagrindines rizikos sritis: viešuosius pirkimus bei darbuotojų priėmimą ir darbo krūvio paskirstymą.

5.1. Viešieji pirkimai (instrumentai, paslaugos)

Atlikta viešųjų pirkimų srities analizė atskleidė, kad mokykloje yra įdiegta veikianti vidaus kontrolės sistema, apimanti:

- Aiškų funkcijų paskirstymą tarp pirkimo iniciatoriaus, organizatoriaus ir kontrolės funkcijas vykdančių asmenų. (Paskelbtos viešųjų pirkimų proceso administratoriaus, pirkimo iniciatoriaus, organizatoriaus ir už sutarties vykdymą atsakingo asmens funkcijos bei atsakomybė).

- Privalomą interesų deklaravimą ir konfidencialumo užtikrinimą. (Viešųjų pirkimų proceso administratorius 1 kartą per metus tikrina duomenų atitikimą ir, esant pažeidimams, informuoja vadovą).

- Pirkimų planavimo ir vykdymo skaitmenizavimą (CVP IS, MK IS, CPO LT), užtikrinant skaidrų organizavimo procesą:

- Pirkimų poreikio nustatymas

- Metinis pirkimų plano rengimas

- Metinis pirkimų plano tvirtinimas

- Pirkimų suvestinės viešinimas

Pasikeitus prekių, paslaugų ar darbų poreikiui, viešojo pirkimo iniciatorius apie tai informuoja viešųjų pirkimų proceso administratorių ir apskaitą tvarkančią asmenį ir su jais derina pirkimų plano pakeitimus.

- Sutarčių viešinimą ir ataskaitų teikimą pagal patvirtintą metinį pirkimų planą bei CVP IS nustatytą tvarką.

Nors šioje srityje egzistuoja teorinė korupcijos rizika dėl galimų interesų konfliktų ir specializuotų pirkimų pobūdžio, sukurtos procedūros sudaro tinkamas prielaidas skaidrios veiklos užtikrinimui. Jų efektyvumas priklauso nuo nuoseklaus praktinio taikymo.

Vertinimas: ŽEMA tikimybė

5.2. Darbuotojų priėmimas ir darbo krūvio paskirstymas

Atliktos vidaus dokumentų analizės (darbuotojų pareigybių aprašai, etikos kodeksas, darbo tvarkos taisyklės) rezultatai rodo, kad mokykla turi sisteminių pagrindą veiklos reglamentavimui. Dokumentuose aiškiai apibrėžiamos funkcijos, atsakomybės ribos ir profesinės etikos principai. Taip pat numatytos prevencinės priemonės dėl interesų konfliktų, dovanų priėmimo bei atsakomybės už vidaus taisyklių pažeidimus.

Yra priimti visi teisės aktų įgyvendinimui būtini dokumentai, o teisės aktuose nustatyta sprendimų priėmimo ir veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri ir nesuteikia per daug įgaliojimų įstaigos darbuotojams veikti savo nuožiūra.

Vertinimas: ŽEMA tikimybė

5.3. Apibendrinamoji vertinimo lentelė

Vertinimo sritis	Tikimybė	Pastabos
Viešieji pirkimai	Žema	Įdiegtos procedūros, CVP IS, viešųjų pirkimų administravimo platforma „Mano konkursas“, komisijų darbas, interesų deklaravimas
Darbuotojų priėmimas ir krūvio paskirstymas	Žema	Formalizuoti kriterijai, pareigybių aprašai, etikos normos
Vidaus kontrolė ir dokumentavimas	Žema	Aiškus funkcijų paskirstymas, reguliarios patikros, ataskaitų teikimas

6. Išvada

Analizė rodo, kad Panevėžio r. muzikos mokykloje yra sukurta teisės aktus atitinkanti viešųjų pirkimų ir darbuotojų valdymo sistema, užtikrinanti skaidrios veiklos prielaidas. Veiklos sritis, jei formaliai ir priskirtina prie sričių, kuriose egzistuoja korupcijos tikimybė, dar nereiškia, kad rizika yra reali ir nevaldoma. Atliekamo vertinimo metu nustatyta, kad esamos prevencinės priemonės, vidaus kontrolė ir dokumentavimo sistemos efektyviai mažina korupcijos pasireiškimo riziką.

BENDRAS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VERTINIMAS – ŽEMAS

7. Rekomendacijos

Siekiant toliau stiprinti korupcijos prevencijos kultūrą ir užtikrinti nuolatinį skaidrumo lygio gerinimą, rekomenduojama:

- Stiprinti vidaus kontrolės mechanizmus – periodiškai peržiūrėti ir atnaujinti vidaus kontrolės procedūras, atsižvelgiant į naujausias teisės aktų nuostatas ir geriausias praktikas.
- Didinti sprendimų ir informacijos skaidrumą – užtikrinti, kad visi reikšmingi sprendimai būtų dokumentuojami ir, esant galimybei, viešinami suinteresuotoms šalims.
- Vykdyti nuolatinis darbuotojų antikorpucinius mokymus – organizuoti reguliarius seminarus ir mokymus korupcijos prevencijos, interesų konfliktų atpažinimo ir valdymo temomis.
- Užtikrinti procedūrų nuoseklų taikymą visose srityse – reguliariai tikrinti, ar procedūros ne tik formaliai egzistuoja, bet ir realiai įgyvendinamos kasdienėje veikloje.
- Sudaryti aiškias ir prieinamas sąlygas darbuotojams anonimiškai pranešti apie galimus pažeidimus, užtikrinant pranešėjų apsaugą.
- Atlikti reguliarias rizikos peržiūras – ne rečiau kaip kartą per metus atnaujinti korupcijos rizikos vertinimą, atsižvelgiant į pasikeitusius veiklos sąlygas ir naujus rizikos veiksnius.

Mokytoja metodininkė Diana Venckienė